

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 18C/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821200520
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kotríková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2022:3821200520.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Zuzanou Kotríkovou v spore žalobkýň: 1. U.. A. A., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX I., občan SR, 2. A.. G. K., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, Z., občan SR, právne zastúpené spoločným právnym zástupcom: G. advokátska kancelária s.r.o., IČO: 53 042 034, so sídlom Kopčianska 8/A, 851 01 Bratislava, v mene ktorej koná konateľ JUDr. Peter Homola proti žalovanému: O. M., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX Z., občan SR, právne zastúpený: Mgr. Vladimír Lupták, IČO: 42 376 149, so sídlom Nám. Slobody č. 10, 971 01 Prievidza, v konaní o zaplatenie 5.400,- eur s príslušenstvom, taktó

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobkyni 1/ a žalobkyni 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyne 1/ a 2/ sa prostredníctvom spoločného právneho zástupcu žalobou z 02.02.2021 doručenou tunajšiemu súdu toho istého dňa domáhajú voči žalovanému zaplatenia sumy 5.400,- eur s príslušenstvom a náhrady trov konania. Žalobkyňa 1/ žiada od žalovaného sumu 2.700,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 2.700,- eur od 02.02.2021 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobkyňa 2/ žiada od žalovaného sumu 2.700,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 2.700,- eur od 02.02.2021 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že strany sporu boli v rozhodnom období od 20.01.2018 do 20.01.2021 podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: pozemku parc.reg. C č. 3156 o výmere 495m² druh zastavaná plocha a nádvorie, pozemku parc.reg. C č. XXXX o výmere XXmX druh záhrada, pozemku parc.reg. C č. XXXX/ X o výmere XXXmX druh záhrada a stavby rodinný dom súp. č. XXX stojacej na pozemku parc.č. XXXX zapísané na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Prievidza, katastrálny v okrese Prievidza, obec Z., katastrálne územie Z.. V rozhodnom čase boli spoluvlastnícke podiely žalobkyne 1/ vo veľkosti 1/8 k celku a žalobkyne 2/ vo veľkosti 1/8 k celku.

Medzi žalobkyňami ako predávajúcimi a žalovaným ako kupujúcim bola dňa 11.12.2020 uzavretá kúpna zmluva, na základe ktorej sa žalovaný stal výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností, návrh na vklad jeho vlastníckeho práva bol podaný 29.12.2020 a povolený bol 21.01.2021, kedy rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Žalobkyne v rozhodnom období predmetné nehnuteľnosti neužívali z dôvodu, že im nebol zo strany žalovaného umožnený vstup na predmetné nehnuteľnosti, žalovaný v rodinnom dome vymenil zámky a predmetné nehnuteľnosti v celosti užíval počas celého rozhodného obdobia. Medzi stranami neexistovala dohoda o užívaní nehnuteľností. Takisto nebola medzi stranami uzavretá dohoda o nároku žalobkýň na úhradu náhrady za neužívanie ich podielu na predmetných nehnuteľnostiach.

Žalobkyne si uplatňujú nárok ako poskytnutie náhrady za neužívanie ich spoluvlastníckeho podielu, ktorý nepochybne vyplýva z podielového spoluvlastníctva k spoločným nehnuteľnostiam. Tento nárok vyplýva priamo zo zákona a to § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z § 123, § 136 ods. 1 a § 137 ods. 1 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že obsahom vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva je okrem iného aj oprávnenie vlastníka vec v medziach zákona užívať. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej nehnuteľnosti v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi, vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť.

Žalobkyne sa pri určovaní výšky nároku snažili vychádzať z výšky nájmu za rovnaké alebo porovnateľné nehnuteľnosti v danej oblasti, avšak z verejne dostupných údajov nebolo možné takéto nehnuteľnosti nájsť. Preto pri rodinnom dome žalobkyne vychádzali z údajov za prenájom staršieho trojizbového bytu v danej lokalite, pričom priemerná cena prenájmu za starší trojizbový byt bez energií je vo výške 493,00 eur/mesačne. Pri záhrade žalobkyne vychádzali z priemernej ceny za prenájom záhrad, ktorá je vo výške 0,28 eur/m²/mesiac, v prípade záhrady, ktorej spoluvlastníkmi boli žalobkyne sa preto jedná o cenu vo výške 154,00 eur/mesačne. Spolu za rodinný dom so záhradou ide o sumu vo výške 647,00 eur/mesačne, žalobkyne si uplatňujú nárok zo sumy 600,00 eur/mesačne, čo s prihliadnutím na výšku spoluvlastníckych podielov žalobkýň predstavuje nárok žalobkyne 1/ vo výške 75,- eur/mesačne za obdobie 3 rokov t.j. sumu 2.700,- eur a nárok žalobkyne 2/ vo výške 75,- eur/mesačne za obdobie 3 rokov t.j. sumu 2.700,- eur.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním z 31.05.2021, doručeným súdu 02.06.2021. S uplatneným nárokom nesúhlasil čo do dôvodu ani výšky. Rozporoval tvrdenie žalobkýň, že v rozhodnom období od 20.01.2018 do 20.01.2021 predmetné nehnuteľnosti neužívali z dôvodu, že mal na rodinnom dome vymeniť zámky a tvrdenie, že tieto nehnuteľnosti mal v celosti počas celého rozhodného obdobia užívať. V rozhodnom období v rodinnom dome trvalo býval on aj matka Helena Gregorová, ale žalobkyne nikdy neboli obmedzené v tom, aby rodinný dom užívali. Žalobkyňa 1/ v dome prespávala vždy, keď prišla navštíviť matku, alebo iných príbuzných v Prievidzi, obe žalobkyne aj v súčasnosti majú v dome uskladnených väčšinu svojich vecí a to tak v maminom byte ako aj v pivničných priestoroch. Väčšinu svojich vecí si žalobkyne odniesli až minulý rok, keď sa dohodli, že im žalovaný vyplatí ich spoluvlastnícke podiely.

Kľúče od domu mali obe žalobkyne a to najmä z dôvodu, že do septembra 2018 v dome bývala matka strán sporu, ktorú žalobkyne chodili navštevovať. Táto skutočnosť je v rozpore s tvrdením žalobkýň, že nehnuteľnosti užíval v celosti len on sám. K výmene zámkov došlo až v lete 2020 po tom, čo matka darovala celý svoj spoluvlastnícky podiel žalovanému do jeho výlučného vlastníctva a súrodenci si v jeho neprítomnosti potom chodili do jej bytu brať veci, o ktoré mali záujem.

V rokoch 2018 - 2019 bol žalovaný spoluvlastníkom nehnuteľností v podiele 1/4, od januára 2020 v podiele 3/4, pričom žalovaný tvrdí, že v celom tomto období dom neužíval vo väčšom rozsahu ako bol jeho podiel. V roku 2012 si prerobil a zariadil časť podkrovia domu, kde má izbu, kuchyňu a kúpeľňu s WC. Trojizbový byt na I. nadzemnom podlaží v žalovanom období neužíval vôbec, z ostatných častí používa len vstupnú chodbu a schodisko.

Žalovaný predložil znalecký posudok č. 180/2020 zo dňa 17.08.2020 vyhotovený U.. J. A., znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, z ktorého vyplýva, že podzemná časť má výmeru XX,XmX, I. nadzemné podlažie XXX,XXmX a podkrovie XX.XXmX, pričom zo str.10 predmetného posudku vyplýva, že hodnota podkrovného podlažia netvorí ani jednu štvrtinu hodnoty domu a hodnota I. nadzemného podlažia je viac ako jedna polovica. Pričom až do času, kedy žalobkyniam vyplatil ich spoluvlastnícke podiely bol byt patriaci matke prázdny a mali možnosť ho v celom rozsahu užívať. V žalovanom období nehnuteľnosti neužíval vo väčšom rozsahu ako bol jeho spoluvlastnícky podiel, spoluvlastníci neboli z užívania nehnuteľností vylúčení a teda nie je daný dôvod, aby žalovaný spoluvlastníkom vyplatil náhradu za užívanie ich podielov.

Žalovaný namieta aj výšku nájomného, ktorého sa žalobkyne domáhajú v sume 600,- eur mesačne, ktoré nezodpovedá cene prenájmov v danej lokalite. Prenájom porovnateľných nehnuteľností v Z. sa v realitnej ponuke nenachádza, pričom byty nie sú porovnateľné so štandardnom bývaním v dome, z ktorého si žalobkyne uplatňujú svoj nárok.

Žalovaný namieta aj cenu za prenájom záhrady, tvrdí že táto cena je nereálna a nie je ničím podložená. Pozemok parc. reg. C č. 3158/1 záhrada nie je samostatne prenajateľná nehnuteľnosť, pretože je prístupná len cez pozemok, na ktorom je postavený dom. Žalobkyne ničím nepreukázali, ako zistili priemernú cenu za prenájom záhrad. Žalobkyne neuviedli, že záhradu až do konca roka 2020 užíval aj

brat, ktorý má dom v jej susedstve, mal na nej umiestnený bazén, obrábal vlastné záhony, bral úrodu zo stromov a používal aj časť skleníka a vonkajšej pivnice. Tento stav nikto nenamietal a tiež od neho nikto nepožadoval peňažné plnenie.

Žalovaný má za to, že návrh žalobkyň je v rozpore s dobrými mravmi. Dom patril pôvodne rodičom, ktorí svojim deťom umožnili v ňom bývať a užívať ho podľa svojich potrieb. Žalobkyňa 2/ tu bývala aj so svojou rodinou, až kým nekúpili vlastný byt, žalovaný tu ostal bývať po smrti otca. Všetky nevyhnutné opravy aj prestavbu podkrovia na obytný priestor žalovaný uhradil z vlastných finančných prostriedkov, vymenil strechu, sanoval praskliny domu a nežiadal od spoluvlastníkov, aby sa na tom akokoľvek podieľali. K rozporom medzi stranami sporu došlo po prevode matkinho podielu na žalovaného, kedy sa žalobkyne začali domáhať vyplatenia svojich spoluvlastníckych podielov prostredníctvom AK G., kedy žalovaného oslovili s ponukou na kúpu ich spoluvlastníckych podielov. Následne sa žalovaný so žalobkyňami dohodol na vyplatení primeranej náhrady za ich spoluvlastnícke podiely podľa posudku. Žalovanému bola napokon predložená kúpna zmluva, ktorú on podpísal v dobrej viere, že tým budú vysporiadané všetky nároky zo spoluvlastníctva. Naopak v rozpore s dobrými mravmi vzniesli žalobkyne voči nemu hneď po povolení vkladu vlastníckeho práva ďalšie finančné nároky.

Žalovaný navrhuje súdu, aby žalobu na základe vyššie uvedeného zamietol. Z opatrnosti vzniesol tiež námietku premlčania za obdobie dlhšie ako dva roky pred podaním žaloby, pretože ide o nárok žalobkyň podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prípade vyhovenia nároku žiadal o možnosť splátok v sume maximálne po 30,- eur mesačne.

3. V replike z 09.07.2021 doručenej do sporu toho istého dňa označili žalobkyne tvrdenie žalovaného, že v rodinnom dome býval len sám s matkou ako nepravdivé, pretože od roku 2015 až doteraz v dome trvalo býva aj jeho partnerka, pričom žalovaný aj s jeho partnerkou po celú dobu plne využívali priestory rodinného domu, napr. v detskej izbe má žalovaný svoje veci a oblečenie, pričom uvádza, že prízemie neužíva. Žalovaný má tiež dvoch veľkých psov, ktorí takisto behajú v priestoroch spoločnej nehnuteľnosti tak vo vnútri aj vonku. Žalobkyňa 1/ bola v rozhodnom období v dome len zopár dní a to vždy len pri návšteve matky. Žalobkyňa 2/ v rozhodnom období tento rodinný dom vôbec neužívala, neprespávala tam a chodila len navštíviť matku na pár hodín. Tvrdenie žalovaného, že rodinný dom užíva len v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu je ťažko predstaviteľné a pri nehnuteľnosti, akou je rodinný dom, je takéto užívanie nemožné. Ak žalovaný užíva podkrovie vo výške XX,XXmX a do roku 2020 bol jeho spoluvlastnícky podiel X/X k celku tak v tomto období užíval podstatne vyššiu časť ako bol jeho spoluvlastnícky podiel, na žalovaného z celkovej výmery rodinného domu pripadala len časť o výmere XX,XXmX, pričom v podkrovnej časti nie je riadne fungujúca kuchyňa, je tam len malý elektrický varič, chladnička, tečie tam len studená voda. Žalovaný a jeho partnerka vždy varili v dolnej kuchyni, taktiež žalovaný využíval aj kúpeľňu, v ktorej je práčka a WC. Žalovaný má v dolnej časti domu svoju izbu. K tvrdeniu žalovaného, že žalobkyňa 1/ má v rodinnom dome starobyľý šijací stroj, ktorý zdedil jej manžel a ku ktorému jej bol zo strany žalovaného znemožnený prístup. Žalovaný jej ho odmieta vydať, dokonca od žalobkyne 1/ žiadal sumu 1.000,- eur za to, že jej ho vydá, čo ona odmietla. Žalobkyni 2/ zostal v rodinnom dome starobyľý kredenc, za ktorý žalovaný požadoval poplatok, lebo ho čiastočne opravoval a žalobkyňa 2/ sa viac k nemu nedostala. Žalobkyne okrem vyššie uvedeného nemajú v rodinnom dome žiadne osobné veci. Žalobkyne z domu neodniesli žiadne veci, o ktorým by žalovaný nebol vedel, pričom museli presvedčať žalovaného, aby ich vôbec pustil do domu a po celý čas tam bol prítomný. Žalobkyne naďalej trvajú na tvrdení, že nemohli dom užívať, žalovaný s nimi nekomunikoval, bol agresívny a žalobkyne nemali prístup do domu.

K vznesenej námietke premlčania žalobkyne uviedli, že nimi uplatnený nárok vyplýva z podielového spoluvlastníctva a ide o nárok podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ide o právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Nejde o nárok z bezdôvodného obohatenia. Žalobkyne si uplatňujú nárok za obdobie od 20.01.2018 do 20.01.2021, žaloba bola podaná 02.02.2021, ale s poukazom na § 1 písm. a) zák.č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID - 19 lehoty od 30.04.2020 a od 28.02.2021 neplynú. Z uvedeného je zrejmé, že nárok žalobkyň nie je premlčaný. Ak po predbežnom stanovisku súdu bude ustálené, že nárok žalobkyň je daný a následne medzi stranami sporu nedôjde k dohode o výške tohto nároku bude potrebné vykonať znalecké dokazovanie za účelom určenia ceny pri rodinnom dome aj pri záhrade.

4. V duplike zo dňa 30.07.2021, doručenej súdu 02.08.2021 žalovaný zotrval na tvrdení, že užíval len byt v podkroví a časť spoločných priestorov. Tvrdenia žalobkyň o tom, kde sú umiestnené a aké veci svedčí podľa neho o tom, že do domu mali neobmedzený prístup. K svojim tvrdeniam navrhol vypočúť

matku G. M.. Mal za to, že ide o nárok titulom bezdôvodného obohatenia (s poukazom na rozhodnutie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 17C/437/2015 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/239/2012 z 06.02.2014). Vo vyjadrení z 11.01.2022, doručenom súdu 12.01.2022 právny zástupca žalovaného poukázal na skutočnosť, že 20.01.2018 boli spoluvlastnícke podiely k predmetným nehnuteľnostiam také, že matka G. M. bola podielovou spoluvlastníčkou v X/X , žalovaný v X/X , a žalobkyne každá v X/X. Darovacou zmluvou matka previedla svoj spoluvlastnícky podiel (X/X) na žalovaného, účinky vkladu nastali 27.05.2020, následne žalobkyne na žalovaného previedli svoje spoluvlastnícke podiely kúpnu zmluvou, ktorá bola zavkladovaná 29.12.2020, kedy sa žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností. Tvrdenie žalobkýň, že v období od 20.01.2018 do 20.01.2021 predmetné nehnuteľnosti užíval výlučne žalovaný je zavádzajúce a nepravdivé, pretože z darovacej zmluvy vyplýva, že matka do 27.05.2020 vlastnila polovicu nehnuteľností, preto nie je možno hovoriť, že nehnuteľnosť užíval výlučne sám žalovaný, 3/4 nehnuteľností mohol užívať do 27.05.2020 a celé ich užíva od 27.12.2020. Je pravdou, že na dome vymenil zámok, ale k tomu došlo až potom, keď sa na základe darovacej zmluvy stal vlastníkom 3/4 nehnuteľností a do rodinného domu začal chodiť syn žalobkyne 2/, ktorý si tam vodil priateľky, bral odtiaľ veci, pričom tieto skutočnosti oznámil žalobkyniam s tým, že ony majú prístup do domu kedykoľvek ako podielové spoluvlastníčky v 1/8, k záhrade mali obe žalobkyne prístup taktiež kedykoľvek a v jednej polovici ju obhospodaruje brat U.. O. M.. Žalovaný sa s matkou dohodol, že on bude užívať podkrovie a ostatné priestory budú k dispozícii matke a žalobkyniam 1/ a 2/. Je tak otázkou, na základe akých skutočností sa žalobkyne domáhajú zaplata sumy 5.400,- eur s prísl. za obdobie od 20.01.2018 do 20.01.2021.

5. Súd vec prejednal a v spore vykonal dokazovanie výsluchom žalobkýň 1/,2, žalovaného, svedka U.. O. M., prednesom spoločného právneho zástupcu žalobkýň, prednesom právneho zástupcu žalovaného, oboznámením obsahu listín v súdnom spise najmä žaloby, kúpnej zmluvy z 11.12.2020, návrhom na vklad z 11.12.2020, rozhodnutím Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor z 21.01.2021, výpisom z LV č. XXXX, ponukami realitných kancelárií, vyjadrením žalovaného k žalobe z 31.05.2021, listom AK G. žalovanému z 15.07.2020, 24.07.2020, 28.09.2020, 15.10.2020, 13.11.2020, odpoveďou žalovaného z 26.08.2020, fotodokumentáciou nehnuteľností, znaleckým posudkom č. 180/2020, replikou z 09.07.2021, duplikou z 30.07.2021, zápisnicou z pojednávania 03.11.2021, vyjadrením právneho zástupcu žalovaného z 11.01.2022, rozhodnutím Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor z 27.05.2020, zápisnicou z pojednávania z 10.06.2022 a ostatným obsahom súdneho spisu, vykonaným dokazovaním súd zistil tento skutkový stav:

6. Zo znaleckého posudku č. 180/2020 znalca U.. J. A., znalca z odboru Stavebníctvo, odvetvie Odhad hodnoty nehnuteľností, ktorý bol vyhotovený na základe objednávky z 12.08.2020 vyplýva, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX k.ú. Z. ako parcely reg. „C“ a to parc. T. č. XXXX o výmere XXX,XXmX zastavané plochy a nádvoria v intraviláne mesta , parc. T. č. XXXX o výmere XX,XXmX záhrady v intraviláne mesta, parc. T. č. XXXX/X o výmere XXX,XXmX záhrady v intraviláne mesta a stavby - rodinný dom s.č. XXX stojaci na parc.č. XXXX boli ku dnu vyhotovenia znaleckého posudku v podielovom spoluvlastníctve žalovaného v podiele X/X k celku, pričom titulom nadobudnutia boli: 5D XX/XXXX z 25.03.2008 a darovacia zmluva K., VZ XXXX/XX, žalobkyňa 1/ v spoluvlastníckom podiele X/X , titul nadobudnutia 5D 56/2007 z 25.03.2008 a žalobkyňa 2/ v spoluvlastníckom podiele X/X , titul nadobudnutia 5D 56/2007 z 25.03.2008. Zo znaleckého posudku taktiež vyplýva dispozícia RD: podzemné podlažie o výmere XX,XmX (pivnica, kotolňa a sklad), I. nadzemné podlažie o výmere 122,45 m² (vstupné zádverie, chodba, tri izby, kuchyňa s komorou a sociálne zázemie, schodiskový priestor), podkrovie - manzardka o výmere XX,XX m² (pôvodná manzardka, chodba, kuchyňa a sociálne zázemie, povalový priestor). Podkrovie bolo v roku 2012 prerobené na obytné. Z obhliadky je zrejmé, že prízemie rodinného domu sa neužíva z titulu stavebno - technického podlažia, je nutná oprava deštrukcie základov rodinného domu. Zdroj tepla je plynový kotol, rok 2010, ohrev TUV je v zásobníku rok 2015, prízemie je lokálne vykurované peckou na PP, podkrovie je pod rekonštrukciou rok 2012, pôvodná ostala jedna izba, ostatné priestory využívané ako kúpeľňa a kuchyňa sa rekonštruovali. Podlažie sa zateplilo, do podlahovej plochy podlažia sa nezačleňuje plocha povalového priestoru, kde nie je dosiahnutá požadovaná výška 1,30m. v kúpeľni je situovaný sprchový kút, keramické umývadlo a WC kombi. V kuchyni je mini kuchynská linka, nerezový dres a dvojplatička. Podlažie je centrálnne vykurované.

7. Z Rozhodnutia Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor číslo vkladu V XXX/XXXX z XX.XX.XXXX je zrejmé, že matka žalobkýň a žalovaného darovacou zmluvou previedla svoj

spoluvlastnícky podiel k vyššie uvádzaným nehnuteľnostiam v podiele X/X ako daryňa na žalovaného ako obdarovaného. Vklad bol povolený dňa 27.05.2020, kedy nastali aj účinky vkladu.

8. Z Rozhodnutia Okresného úradu Prievidza, katastrálny odbor číslo vkladu V XXXX/XXXX z XX.XX.XXXX je zrejmé, že žalobkyňa 1/ a žalobkyňa 2/ ako predávajúce previedli kúpnu zmluvou svoje spoluvlastnícke podiely každá v podiele 1/8 na žalovaného ako kupujúceho, vklad bol povolený 21.01.2021, kedy nastali aj účinky vkladu.

9. Z kúpnej zmluvy z 11.12.2020, ktorú uzavreli žalobkyne 1/ a 2/ ako predávajúce so žalovaným ako kupujúcim vyplýva, že ňou previedli svoje spoluvlastnícke podiely na žalovaného.

10. Z výpisu LV č. XXXX vyplýva, že výlučným vlastníkom nehnuteľností a to: pozemku parc.reg. C č. XXXX o výmere XXXmX druh zastavaná plocha a nádvorie, pozemku parc.reg. C č. XXXX o výmere XXmX druh záhrada, pozemku parc.reg. C č. XXXX/X o výmere XXXmX druh záhrada a stavby rodinný dom súp. č. XXX stojacej na pozemku parc.č. XXXX zapísaných na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálny v okrese Z., obec Z., katastrálne územie Prievidza je žalovaný.

11.Z listinných dôkazov na č.l. 8 až 9 vyplýva, že v Prievidzi sa 3-izbový byt o výmere XXmX ponúka do prenájmu za 450,- eur/mesačne, o výmere XXmX za 550,- eur/mesačne, a 480,- eur/mesačne. Z č.l. 44 a nasl. vyplýva, že v Z. sa 3-izbový byt o výmere XXmX ponúka na prenájom za 450,- eur/mesačne, byt o výmere XXmX ponúka nájom za 450,- eur/mesačne, byt o výmere XXmX ponúka nájom za 460,- eur/mesačne.

12.Z listín na č.l. 53 až 56 vyplýva, že konateľ spoločnosti finV. s.r.o., so sídlom Z., I. cesta 5 podal stanovisko k prenájmu nehnuteľnosti - rodinný dom stojaci na parc.č. T. XXXX s.č. XXX na LV č. XXXX, kedy uviedol, že po osobnej obhliadke domu hodnotí, že dom v takom stave ako je, je neprenajateľný, resp. bolo by ho možné prenajať za energie, priložil fotodokumentáciu rodinného domu, ktorý nevedel prenajať za 3 mesiace, nakoniec ho aj s energiami prenajať za 320,- eur.

13.Spoločný právny zástupca žalobkýň 1/ a 2/ v prednese žaloby na pojednávaní súdu uviedol, že žalobkyne sa pridriavajú písomne podanej žaloby. Ak bude rozpor v otázke ceny za nadužívanie nehnuteľnosti žalobkyne nevedia vypracovať znalecký posudok, ktorý je potrebný, pretože žalobkyne nemajú do nehnuteľnosti prístup. Bude potrebná súčinnosť súdu. Ďalej uviedol, že ak žalovaný udáva, že užíval len hornú kuchyňu, nie je to možné, už len keď sa pozrieme na ten znalecký posudok, tak v hornej kuchyni sa ani nenachádza rúra, je tam len dvojplatička, dokonca je to konštatované v tom znaleckom posudku. Tá rúra bola v spodnej kuchyni, čiže je jednoznačné, že mohol užívať len spodnú kuchyňu, pokiaľ chcel niečo robiť v rúre. Hore sa nenachádzalo kúrenie, okrem ten manzardky, tam bolo kúrenie, ale inak sa tam nenachádzalo kúrenie, čiže v zime tá horná časť to podkrovie nebolo komfortne užívané, preto sa musel vykurovať celý dom a užívaný bol aj spodok domu, čo nakoniec potvrdil aj svedok svedeckou výpoveďou. V znaleckom posudku, keď si pozriete vonkajšie prostredie tak vidno, že žalovaný tam má postavený bazén, kreslá na sedenie, čiže je jasné, že tú záhradu užíval a takisto, čo sa týka dolnej chodby, sú tam kachle, ktorými sa vykurovalo, takže musel používať aj spodné priestory. Žalovaný nepopiera, že užíval podkrovie. Podľa nášho názoru bolo preukázané, že jednoznačne užíval pozemok, či už pre psov, na parkovanie, či ako záhradu, mal tam skleník. Bolo preukázané, že využíval pivnicu a z prízemia bolo preukázané užívanie všetkých miestností okrem spálne, ktorá bola užívaná mamou žalobkýň. Svedeckou výpoveďou bolo preukázané, že žalovaný využíval dom v celosti, všetky jeho časti a bolo to v tom rozhodnom období. Žalovaný týmto spôsobom nadužíval svoj podiel. Nie je podstatné z akých dôvodov to bolo. Nie je podstatné, či existovala nejaká dohoda medzi spoluvlastníkmi, či bola alebo nebola. Ani nie je rozhodujúci dôvod neužívania rodinného domu a pozemkov zo strany žalobkýň. Máme za to, že na základe vykonaného dokazovania to bolo preukázané, preto navrhol žalobe vyhovieť a priznať žalobcovi trovy konania.

15. Žalobkyňa 1/ pred súdom uviedla, že žalovaný užíval dom v celom rozsahu. Z technického hľadiska sa nedalo ani chodiť do podkrovia iným spôsobom, ako cez prízemie, v ktorom v plnom rozsahu užíval kuchyňu, chodbu, kúpeľňu, dokonca v chladničke mal mäso pre psov. Nie je vôbec pravdou, že žalovaný má plne funkčný byt v podkroví, pretože v tom období tam kuchyňa nebola, len dvojplatička a nie je pravdou, že to vybudoval sám, ona mu na to peniaze dala, na injekťaz prispela určitou sumou tak ona aj žalobkyňa 2/. Taktiež žalovaný užíval celú záhradu, ona si v podstate z nej žiadne ovocie nebrala,

aj keď mohla, ale v tom spornom období bol žalovaný už nepríjemný a agresívny, preto tam nechodila. Doslovne ako povedal žalovaný, že v dome prespávala je pravdou, pokiaľ tam bola matka, tak tam prespala, chodila ju navštevovať. Detskú izbu v prízemí v plnom rozsahu užíval žalovaný, má tam stále svoje veci a v podstate celý spor vznikol tým, že žalovaný oklamal matku, ovplyvnil ju a ona mu darovala svoju polovicu domu a vtedy vznikol spor. Ona z domu odišla po tom, čo doštudovala a vydala sa. Bolo to v roku 1979. Potom chodila rodičov len navštevovať. V období od 01/2018 do 09/2018 teda dokým matka neodišla do domova, ju pravidelne navštevovala raz za mesiac resp. raz za 3 týždne. Po tom, čo vznikol ten spor, chodila tam už len prespať a bola s matkou. Po tom, čo matka odišla do zariadenia prakticky tam nebola, nechodila ani neprespávala, pretože situácia bola veľmi nepriaznivá, bola tam sama a žalovaný nebol ochotný ju ani privítať, ani s ňou komunikovať, čiže ona tam bola sama. Do nehnuteľnosti sa zo začiatku dostala, potom tam už vôbec nechodila, lebo žalovaný bol veľmi nepríjemný a verbálne agresívny. Po tom, čo mu matka darovala svoj podiel, tam ona bola možno dvakrát. V lete 2020 ju a žalobkyňu 2/ asi hodinu nechcel žalovaný vpustiť do domu, bolo to potom, čo už vymenil kľúče, potom im dovolil ísť do domu, aby si pobrali veci. Ona v podstate potrebovala užívať nehnuteľnosť v čase, keď bola v Z., lebo žije v I., ale potom tam už úplne prestala chodiť, vyslovene tam prišla pár krát po tom čo matka z penziónu prišla domov bolo to niekedy na jar 2019, vtedy prespala v dome, lebo ona jej robila servis, lebo matka by v dome nebola byť sama. Žalovaný užíval celé pivničné priestory ako aj záhradu a okolité pozemky. Spočiatku aj ony (pozn. súdu žalobkyne) užívali plody z ovocných stromov, ale za rozhodné obdobie nedostala žiaden plod ani si nič neodtrhla. Pričom ona z vlastnej iniciatívy o tieto úžitky záujem neprejavila.

16. Žalobkyňa 2/ súdu uviedla, že ona ani sestra (pozn. súdu žalobkyňa 1/) dom neužívali. Spodná izba celá bola jeho, a bola zamknutá viac ako dva roky. Žalovaný pral v dolnej kúpeľni, kde bola umiestnená práčka, aj cez týždeň varil v dolnej kuchyni kde bol nový sporák, lebo hore je len dvojplatička. Ona v nehnuteľnosti bývala pred 15-timi rokmi, odsťahovala sa v roku 2003 alebo 2004, potom tam chodila za matkou a odkedy bola matka v penzióne, už tam nechodili, lebo sa tam chodiť nedalo, pretože im žalovaný len prišiel vynadať, že matku dali do penziónu. Po odchode matky do penziónu tam so žalobkyňou 1/ boli raz, ale žalovaný ich potom obvinil, že ukradli veci (mamine zlato), potom žalovaný vymenil zámky, ony sa tam už potom neodvážili ísť, ona bola rada, že ho nevidí. Záhradu ona vôbec neužívala, lebo tam proste prestali chodiť. Žalovaný tam mal priateľku, chodievala tam celá jej rodina, dcéra s deťmi a tým pádom, ony tam prestali chodiť, lebo sa to nedalo. Žalovaný vymenil zámky v lete 2020, ale ony tam už prestali chodiť predtým, nechodili tam preto, že jednak nemohli a ani nechceli. Nemohli preto, lebo žalovaný bol nepríjemný a nechceli preto, lebo ho nechceli vidieť. So žalovaným sa nedá komunikovať. Na pojednávaní dňa 10.06.2022 súdu uviedla, že žalovaný vyslovene klamal, keď argumentoval, že neužíval spodnú kuchyňu, pričom znalecký posudok je z augusta 2020 a je v ňom napísané, že hore má mini kuchynskú linku s dvojplatičkou a na minulom pojednávaní niekoľko krát tvrdil, že nevyužíval spodnú kuchyňu, pričom jednoznačne bola tam zapnutá chladnička, ktorú využíval, je tam sporák, ktorý využívali, je tam špajza, ktorú oni hore nemali hore v tej mini kuchyni nebola ani teplá voda, ďalej na dvore využíval dvor na parkovanie, mal tam posedenie, kde chodila priateľkina rodina po celom dvore až k druhému bratovi chodili psy, lebo vtedy nebol ešte plot spravený, jeden pes bol vyslovene agresívny, ona sa tam už potom bála chodiť niekedy, keď bola psia ruja, ďalej tam mali bazén postavený vnúťatá tej priateľky, ktorý využívali. Využívali celú pivnicu, s výnimkou jej jedného bicykla, lebo si potom jeden zobrala, istý čas tam boli je pravdou bicykle dva. A takisto v spodnej chodbe mal brat kachle, čiže nemôže popierať, že využíval chodbu a tieto kachle sú potvrdené aj v znaleckom posudku. A brat zabudol povedať, že využíval drevo a je jednoznačne dokázané, že to drevo, ktoré mal uložené pri bratovi, ktorý vypovedal ako svedok, sa celé minulo, čiže v tých kachliach určite musel kúriť, lebo aj hore v tom podkroví má kúrenie iba v tej hlavnej izbe. O tom dome sa vždy uvažovalo ako o dome pre rodinu, nielen pre neho. Ten dom mal byť pre všetkých. A keďže sú tie záhrady aj prepojené, tak to bolo ideálne. Dole brat, hore ostatní. Buď tam on bude bývať sám, alebo tam potom aj ona teoreticky mohla ísť bývať, to sa nikdy nejako presne neriešilo. Neboli dôvody, neboli spory. Len nikdy nebol variant, že by dom mal celý ostať jemu. To sa nikdy nehovorilo.

17. Právny zástupca žalovaného súdu uviedol, že matka vlastnila jednu polovicu, takže pokiaľ sa niekto domáha takéhoto nároku, tak sú tu dvaja účastníci, nie jeden účastník. Dňa 27.05.2020 žalovaný bol spoluvlastníkom 6/8 a dňa 27.12.2020 mu boli odpredané tieto nehnuteľnosti. Nebolo v konaní vôbec preukázané, že žalovaný bránil žalobkyňam v prístupe do nehnuteľností. To, že oni boli pohádaní a je tam nevraživosť, to nie je otázka tohto konania. Čo sa týka spodnej časti domu, žalovaný užíval ten vrch a pokiaľ súd smeruje k tomu, že užíval v podkroví nad rozsah jeho podielu, tak potom by sa

mal ten vrch premerať. To sa nedá takýmto spôsobom počítať, lebo celé to podkrovie sú šikminy a tie zasahujú do celkovej plochy. Otázka však spočíva v tom, že do 27.5.2020 bola matka podielovou spoluvlastníčkou jednej polovice. Vzhľadom na zdravotný stav matky nemožno preukazovať ako matka bola v užívaní dohodnutá so žalovaným, ale bol to žalovaný, ktorý sa so svojou priateľkou staral o matku. Svedok nepreukázal užívanie celej nehnuteľnosti. Vzhľadom na tieto skutočnosti žiadal žalobu zamietnuť a uplatnil si trovy právneho zastupovania.

18. Žalovaný pred súdom opätovne namietol nárok čo do jeho dôvodu aj výšky. Tvrdil, že z nehnuteľností užíval len svoju štvrtinu a neužíval nič navyše. Akurát spodok domu, kde bývala matka ostal prázdny. Cez tento spodok len prechádzal chodbou hore schodmi. V spodnej časti akurát v lete vetral a v zime kúril. V dolnej časti bývala matka do jej odchodu do domova, čo bolo v 09/2018, on býval cca 4-5 rokov v podkroví. Brat do roku 2020 užíval polovicu záhrady, pivnice a skleník, mal na záhrade postavený bazén a jakuzzu. Nikto od neho nepýtal žiadne nájomné ani za to obdobie od 2018 - 2020 a keď sa stal vlastníkom domu, tak na spoločnej záhrade prestal sadiť. Čo sa týka záhrady, na tejto robil poriadok, strihal stromy, oberal úrodu, o všetko sa staral. Žalobkyne mali takisto prístup do záhrady ako aj do domu, mali kľúče pokiaľ tam matka bývala, sestra ju sporadicky chodila navštevovať, aj si tam sadili až do roku 2020, kedy si žalobkyne pobrali svoje veci, po tom, čo sa on stal majiteľom celého domu. Po dohode s právnym zástupcom žalobkyní žalobkyne vyplatil z ich podielu, bolo to pred Vianocami 2020 a potom, ako ich vyplatil, tak hneď na to dostal od právneho zástupcu ďalšiu obsielku, že žalobkyne od neho chcú peniaze za fiktívny prenájom, pričom ako sa vzájomne dohadovali o cene za ich podiely nevzniesli voči nemú žiadnu takúto požiadavku, teda že by od neho chceli peniaze nad rámec toho, čo im vyplatil. V lete aj na jeseň 2020 žalobkyne mali do nehnuteľnosti prístup, mohli tam chodiť. Žalobkyňa 1/ do nehnuteľnosti len chodila navštíviť matku, kedy tam prespávala zároveň užívala energie. Bolo to sporadické len pri príležitosti nejakých festivalov a pod.. Žalobkyňa v doma bývala s rodinou cca 2 - 3 roky, pokiaľ nemala byť na B. ulici v Z., bolo to cca 15 rokov dozadu. Navštevovala matku. On žalobkyniam nikdy v prístupe do nehnuteľností nebránil, mohli ich užívať a to aj v období, keď matka bola už v domove dôchodcov. Ale žalobkyne po umiestnení matky do domova do nehnuteľností už nechodili. Nie je vôbec pravdou, že v podkroví nie je fungujúca kuchyňa, že spolu s priateľkou varil v dolnej kuchyni, kde užíval aj kúpeľňu, WC a práčku, ktorú umiestnil v pivnici v roku 2018. V podkroví má on samostatný byt, v ktorom má elektrický sporák, kúpeľňu, rebríkový radiátor a ďalšie dva. Rovnako je v byte teplá voda. Jedine kým bola matka v prizemí, varili jej dolu obed, inak to neužíval. Prízemie bolo v takom dezolátnom stave, že tam musel odstaviť vodu v kuchyni, pretože v stene bola prasklina asi na tri centimetre a bál sa, že potrubie sa roztrhne a zaplaví celý dom. Vodu odstavil na jeseň 2020, v podkroví má vybudované samostatné vodovodné rozvody. Zopakoval tvrdenie, že on užíval len svoju štvrtinu a nie celý dom a nemal ani dôvod ho užívať, akurát v zime tam kúril a v lete ho vetral. Pripustil, že teoreticky je to tak, ako hovorí právny zástupca protistrany, že na jednu štvrtinu pripadá 65 m², ale cenovo to podľa neho nie je viac v porovnaní s cenou toho domu. Z prízemia užíval chodbu, kde je vchod do domu a schody, ktoré vedú do podkrovia. Energie za celý dom platil on. Čo sa týka záhrady, žalobkyňa 2/ si tam určité obdobie aj sadila, potom prestala, ale mohla si odtrhnúť čo chcela, nikto ju v tom neobmedzoval ani jej on nezakazoval.

19. Zo svedeckej výpovede U. O. M. súd zistil, že do septembra 2018 v dome žil žalovaný spolu s matkou, po septembri 2018 tam žil žalovaný. Žalobkyne v dome nebývali, žalobkyňa 2/ tam bývala cca pred 15-timi rokmi. Do septembra 2018 chodil za matkou niekoľko razy týždenne, po septembri 2018 tam bol ešte dva razy, naposledy v auguste 2020. Žalobkyňa 1/ chodila za matkou dvakrát mesačne. Do septembra 2018 varil brat v dolnej kuchyni pre seba aj matku. Žalovaný parkoval aj parkuje vo dvore. V podkroví bol naposledy v roku 2017, vtedy tam bola privedená teplá voda, sprcha fungovala. Do roku 2015 chodili normálne aj do podkrovia, potom si žalovaný našiel priateľku a vzťahy sa pokazili, odvtedy do podkrovia už nechodili po tom, čo sa tam nastahovala jeho priateľka. Vyplynulo to zo správania žalovaného a jeho priateľky, lebo bolo vidno, že oni nemajú záujem, aby tam oni chodili, tak tam nechodili. Záhradu žalobkyne neužívali, pretože žalobkyňa 1/ má záhradu v B. a žalobkyňa 1/ dochádzala vlakom, tá si len jablká zobrala, ale nie že by záhradu užívala. Žalobkyne mali prístup do nehnuteľností aj v čase neprítomnosti žalovaného. Ale on potom vymenil zámok, a do domu sa nedalo dostať. Dom bol žalobkyniam prístupný, lebo žalovaný potom už bol tak nepríjemný, vulgárny a arogantný, že pokiaľ nemuseli, tak tam nešli. Po odchode matky do penziónu tam v podstate nechodili. Po odchode matky žalobkyne mali naďalej prístup k nehnuteľnostiam tak na záhradu aj do domu čo času, kým nebol vymenený zámok. V pivnici mala uskladnené veci aj žalobkyňa 2/.

20.Súd zamietol návrh na dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania z dôvodu spornej výšky nároku, pretože nebol preukázaný základ nároku a znalecké dokazovanie by za daného stavu nebolo hospodárne a v súlade s čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“).

21.Podľa § 123 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

22.Podľa § 124 OZ, všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.

23.Podľa § 136 ods. 1 OZ vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých spoluvlastníkov. Podľa ods. 2 cit. zák. ustanovenia spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

24.Podľa § 137 ods. 1 OZ podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

25.Vzhľadom na zistený skutkový stav, súd v spore ako prvú otázku riešil to, či ide o nárok, ktorý vyplýva z § 137 ods. 1 OZ alebo o nárok titulom bezdôvodného obohatenia a či žalobkyniam vznikol nárok na náhradu za užívanie ich spoluvlastníckeho podielu.

26.Podľa § ust. § 137 ods. 1 OZ, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia. Jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu. Len v takom prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu.

27.Vlastnícke právo je najvýznamnejším vecným právom, pričom vlastníctvom alebo vlastníckym právom treba rozumieť právo ovládať vec, najmä ju držať, užívať, požívať a nakladať s ňou vlastnou mocou, ktorá nie je závislá od žiadnej inej moci kohokoľvek k tej istej veci. Vlastnícke právo má u každého vlastníka rovnaký zákonný obsah a požíva rovnakú ochranu. Oprávnenie vec držať je východiskom pre uplatnenie aj ďalších zložiek obsahu vlastníckeho práva. Oprávnenie vec užívať predstavuje individuálnu alebo výrobnú spotrebu predmetu vlastníctva. Vlastník má právo vec užívať, ale aj neužívať. V druhom prípade môže vec neužívať bez jej ďalšieho využitia alebo jej užívanie prenechať inému. Oprávnenie s vecou nakladať je veľmi široké. Predstavuje základ pre realizáciu hospodárskych hodnôt iným spôsobom než užívaním a spotrebou. Oprávnenie s vecou nakladať sa napĺňa právnymi úkonmi, najmä zmluvami alebo jednostrannými právnymi úkonmi, prípadne aj opustením veci. Vlastníkom sa poskytuje rovnaká právna ochrana. Platí to tak pre hmotnoprávne vzťahy, ako aj pre použitie prostriedkov ochrany v rámci civilného procesu.

28.Obsah spoluvlastníckeho práva možno vymedziť rovnako ako obsah vlastníckeho práva. Tvorí ho jednak oprávnenie vec držať (ius possidenti), užívať ju (ius utendi), požívať jej plody a úžitky (ius fruendi) a disponovať vecou (ius disponendi), ale aj určité obmedzenia či povinnosti (záväzky), ktoré sú takisto súčasťou obsahu vlastníckeho práva. Spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru účasti spoluvlastníka na vzťah k spoločnej veci. Vyjadruje teda mieru účasti pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle § 137 ods. 1 OZ oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V situácii keď spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu pritom korešponduje povinnosť spoluvlastníka, ktorý vec užíva takého plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť. Tak podľa judikatúry súdov Slovenskej republiky a čiastočne aj Českej republiky je takýto nárok nárokom vyplývajúcim z podstaty podielového spoluvlastníctva, teda nárokom vyplývajúcim z § 137 ods. 1 OZ. Pritom platí, že je bez významu dôvod, pre ktorý spoločnú vec jeden zo spoluvlastníkov neužíva. Uvedené však platí bez výhrad len v situácii, pokiaľ ohľadom užívania spoločnej veci nie je medzi podielovými spoluvlastníkmi uzavretá dohoda o užívaní spoločnej veci a významne jej to, že za užívanie veci je dohodnutá odplata alebo nie. Nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho

spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie vecí v rozsahu podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takom prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov, alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav. Je zrejmé, že ak by spoločná vec vôbec nebola spoluvlastníkmi užívaná, žiaden nárok na náhradu za jej neužívanie by medzi nimi nevznikol. Rovnako takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť vecí v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívacom oprávnení v rozsahu svojho podielu a to užívaním zostávajúcej časti vecí. Dôvod pre ktorý tento spoluvlastník prípadnú spoločnú vec neužíva nie je právne významný a rovnako tak nie je významné ani prípadné užívanie časti vecí treťou osobou. Pri posudzovaní rozsahu užívania spoločnej veci však nemusí byť rozhodujúca len veľkosť užíwanej časti veci čiže výmera ale rozhodujúca môže byť aj úžitková, hospodárska hodnota užíwanej časti veci ak je táto hodnota vzhľadom na konkrétne okolnosti jednotlivých častí vecí rozdielna (citácia z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/16/2021 z 26.05.2021).

29. Predpokladom úspechu takejto žaloby je:

1. aby vec bola v podielovom spoluvlastníctve,
2. aby žalovaný užíval spoločnú vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu a
3. aby bolo v spore preukázané, že neužívanie vecí v rozsahu podielov žalobcu je dôsledkom ich užívania žalovaným a to nad rozsah jeho podielu. V opačnom prípade žalobcovi nič nebráni v tom, aby užíval vec v rozsahu svojho podielu. Z právneho hľadiska pritom nie je vôbec významné, prečo žalobca spoločné nehnuteľnosti neužíval. Užívanie vecí treťou osobou tiež nie je právne významné.

30. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že prvý zákonný predpoklad priznania nároku naplnený je, pretože nehnuteľnosti a to pozemok parc. reg. C č. XXXX o výmere XXXmX druh zastavaná plocha a nádvorie, pozemok parc. reg. C č. XXXX o výmere XXmX druh záhrada, pozemok parc. reg. C č. XXXX/ X o výmere XXXmX druh záhrada a stavby rodinný dom súp. Č. XXX stojacej na pozemku parc. č. XXXX zapísané na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Z., katastrálny v okrese Z., obec Z., katastrálne územie Z. boli v rozhodnom období v podielovom spoluvlastníctve žalobkyň 1/, 2/, žalovaného a ich matky. Do roku 2008 boli predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve rodičov žalobkyň a žalovaného, čo vyplýva z obsahu znaleckého posudku č. 180/2020. Na základe dedičského konania po otcovi žalobkyň a žalovaného, vedenom pod sp. zn. 5D/56/2007 a jeho rozhodnutia z 25.03.2008 sa žalobkyňa 1/ ako aj žalobkyňa 2/ stali podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele 1/8, žalovaný sa stal podielovým spoluvlastníkom v podiele 2/8 a matka strán sporu v podiele 1/2 k celku. Darovacou zmluvou V XXX/XXXX z 27.05.2020 matka žalobkyň a žalovaného previedla svoj spoluvlastnícky podiel k vyššie uvádzaným nehnuteľnostiam v podiele 1/2 ako dárkyňa na žalovaného ako obdarovaného. Vklad bol povolený dňa 27.05.2020, kedy nastali aj účinky vkladu. Následne žalobkyňa 1/ a žalobkyňa 2/ ako predávajúce previedli kúpnu zmluvou svoje spoluvlastnícke podiely každá v podiele 1/8 na žalovaného ako kupujúceho, vklad bol povolený 21.01.2021, kedy nastali aj účinky vkladu, žalovaný sa tak stal výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností.

31. Bolo preukázané, že žalobkyňa 1/ ako podielová spoluvlastníčka predmetných nehnuteľností tieto od roku 2008, kedy sa stala ich spoluvlastníčkou sústavne nikdy neužívala, nehnuteľnosti užívala sporadicky a príležitostne, pri návšteve matky v Prievidzi, kedy v nehnuteľnosti prespávala. Vo svojej výpovedi uviedla, že od roku 1979 žije v Bratislave a taktiež uviedla, že ona z domu odišla po tom, čo doštudovala a vydala sa, čo bolo v roku 1979. Potom chodila rodičov len navštevovať. V období od 01/2018 do 09/2018 dokým matka neodišla do domova ju pravidelne v Prievidzi navštevovala a to raz za mesiac resp. raz za 3 týždne. Po tom, čo vznikol súrodenecký spor, chodila tam už len prespať a bola s matkou. Po tom, čo matka odišla do zariadenia prakticky v nehnuteľnostiach nebola, nechodila ani neprespávala v nich, pretože situácia bola veľmi nepriaznivá, bola tam sama a žalovaný nebol ochotný ju ani privítať, ani s ňou komunikovať, čiže ona tam bola sama. Do nehnuteľnosti sa zo začiatku dostala, potom tam už vôbec nechodila, lebo žalovaný bol veľmi neprijemný a verbálne agresívny. Po tom, čo matka darovala svoj podiel žalovanému tam ona bola možno dvakrát. V lete 2020 ju a žalobkyňu 2/ asi hodinu žalovaný nechcel vpustiť do domu, bolo to potom, čo už vymenil kľúče, následne im dovolil ísť do domu, aby si pobrali veci. Ona v podstate potrebovala užívať nehnuteľnosť v čase, keď bola v Prievidzi, lebo žije v Bratislave, ale potom tam už úplne prestala chodiť, vyslovene tam prišla pár krát po tom čo matka z penziónu prišla domov, bolo to niekedy na jar 2019, vtedy prespala v dome, lebo ona jej robila servis, lebo matka by v dome nemohla byť sama. Spočiatku aj ony (pozn. žalobkyne)

užívali plody z ovocných stromov, ale za rozhodné obdobie nedostala žiaden plod ani si nič neodtrhla. Pričom ona z vlastnej iniciatívy o tieto úžitky záujem neprejavila. Žalobkyňa 1/ k užívaniu spoločných nehnuteľností uviedla, že v nehnuteľnosti nebýva cca 15 rokov, kedy sa presťahovala do vlastného bytu, odvtedy chodila do nehnuteľností len na návštevy. Súdu na pojednávaní dňa 03.11.2021 uviedla, že ona v nehnuteľnosti bývala pred 15-timi rokmi, odsťahovala sa v roku 2003 resp. 2004, potom tam chodila za matkou a odkedy bola matka v penzióne, už tam nechodili, lebo sa tam chodiť nedalo, pretože im žalovaný len prišiel vynadať, že matku dali do penziónu. Po odchode matky do penziónu tam so žalobkyňou 1/ boli raz, ale žalovaný ich potom obvinil, že ukradli veci (mamine zlato), potom žalovaný vymenil zámky, ony sa tam už potom neodvážili ísť , ona bola rada, že ho nevidí. Záhradu ona vôbec neužívala, lebo tam proste prestali chodiť. Žalovaný tam mal priateľku, chodievala tam celá jej rodina, dcéra s deťmi a tým pádom, ony tam prestali chodiť, lebo sa to nedalo. Žalovaný vymenil zámky v lete 2020, ale ony tam už prestali chodiť predtým, nechodili tam preto, že jednak nemohli a ani nechceli. Nemohli preto, lebo žalovaný bol nepríjemný a nechceli preto, lebo ho nechceli vidieť.

32.Druhým zákonným predpokladom úspechu žaloby je preukázanie, že neužívanie veci v rozsahu podielov žalobkyň je dôsledkom užívania týchto podielov žalovaným a to nad rozsah jeho podielu. Z vyššie uvedeného je preukázané, že obe žalobkyne predmetné nehnuteľnosti ako spoluvlastníčky neužívali, navštevovali matku, ktorá v nich žila. Počas návštev žalobkyňa 1/ v nehnuteľnosti prespávala, žalobkyňa 2/ mala v nehnuteľnosti uskladnené svoje osobné veci. Žalobkyňa 2/ navštevovala svoju matku až do jej odchodu do zariadenia v 09/2018. Odvtedy boli obe žalobkyne v nehnuteľnosti cca dvakrát. Prestali tam chodiť, pričom dôvodom toho bolo u žalobkyne 1/ podľa jej vyjadrenia správanie žalovaného, ktorý ju pri príchode ani neprívitál, nekomunikoval s ňou a bola v nehnuteľnosti sama. Žalobkyňa 2/ ako dôvod uviedla, že nehnuteľnosti obýval žalovaný so svojou priateľkou, ktorú tam navštevovali jej rodinní príslušníci, preto tam oni nechodili. V replike žalobkyne tvrdili, že žalobkyňa 1/ bola v nehnuteľnostiach v rozhodnom období len zopár dní a to vždy len pri návšteve matky a že žalobkyňa 2/ v rozhodnom období tento rodinný dom vôbec neužívala, neprespávala tam a chodila len navštíviť matku na pár hodín.

33.Nebolo sporným, že medzi podielovými spoluvlastníkmi nedošlo k uzavretiu dohody o bezodplatnom užívaní spoločnej veci. Z výpovede žalobkyne 1/ však vyplynulo, že nemala záujem v rozhodnom období spoločné nehnuteľnosti užívať, tieto nikdy sústavne ako ich spoluvlastník od roku 2008 neužívala, užívala ich len pri príležitosti návštevy svojej matky raz za 3 týždne resp. raz za mesiac. Po tom, čo matka odišla do zariadenia v septembri 2018 prakticky tam nebola, nechodila ani neprespávala, pretože situácia bola veľmi nepriaznivá, bola tam sama a žalovaný nebol ochotný ju ani privítať, ani s ňou komunikovať, čiže ona tam bola sama. Do nehnuteľnosti sa zo začiatku dostala, potom tam už vôbec nechodila, lebo žalovaný bol veľmi nepríjemný a verbálne agresívny. Ďalej žalobkyňa 1/ uviedla, že spočiatku aj ony (pozn. žalobkyne) užívali plody z ovocných stromov, ale za rozhodné obdobie nedostala žiaden plod ani si nič neodtrhla. Pričom ona z vlastnej iniciatívy o tieto úžitky záujem neprejavila. Z výsluchu žalobkyne 2/ vyplynulo, že ani ona nemala záujem v rozhodnom období spoločné nehnuteľnosti užívať, tieto nikdy sústavne ako ich spoluvlastník od roku 2008 neužívala, pretože od roku 2004 už bývala vo vlastnom byte a do nehnuteľností chodila len navštevovať svoju matku. Výslovne uviedla, že žalovaný mal v dome svoju priateľku a chodievala tam celá jej rodina, dcéra s deťmi a tým pádom ony tam prestali chodiť, lebo sa to nedalo. Vyjadrila sa , že žalovaný vymenil zámky v lete 2020, ale ony tam už prestali chodiť predtým, nechodili tam preto, že jednak nemohli a ani nechceli. Nemohli preto, lebo žalovaný bol nepríjemný a nechceli preto, lebo ho nechceli vidieť. Svedok U.. O. M. vo svojej svedeckej výpovedi potvrdil, že žalobkyne do nehnuteľností prestali chodiť po tom, čo v septembri 2018 bola ich matka umiestnená v zariadení pre seniorov. Zároveň však uviedol, že do nehnuteľností mali prístup tak na záhradu, ktorej úžitky nepožívali, pretože o tieto nemali záujem, mali prístup aj do podkrovia, kde však na základe správania žalovaného a jeho priateľky následne prestali chodiť, svedok bol v podkroví naposledy v roku 2017. Žalobkyniam ani svedkovi však nebolo zo strany žalovaného výslovne zakázané chodiť do domu ani do podkrovia, ale samy tam prestali chodiť, pretože ich súrodenecké vzťahy sa narušili. Do domu mali žalobkyne zamedzený prístup až po tom, čo žalovaný vymenil zámky na dome.

34.Dôkazné bremeno v tomto spore zaťažuje žalobkyne, ktoré musia preukázať, že žalovaný užíval spoločné nehnuteľnosti vo väčšom rozsahu, než mu patril jeho podiel. Ide pričom o posúdenie právne, ktoré vychádza zo skutkových zistení, súd pritom berie do úvahy všetky okolnosti prípadu aj kvalitu užíwanej časti spoločnej nehnuteľnosti. Žalobkyne tvrdia, že v rozhodnom období predmetné nehnuteľnosti neužívali z dôvodu, že im nebol zo strany žalovaného umožnený vstup na predmetné nehnuteľnosti, tvrdia, že žalovaný v rodinnom dome vymenil zámky a že predmetné nehnuteľnosti v celosti užíval počas celého rozhodného obdobia. Tieto tvrdenia žalovaný v celom rozsahu rozporoval.

Vo svojej procesnej obrane tvrdil, že v rozhodnom období v rodinnom dome trvalo býval on aj matka G. M., ale žalobkyne nikdy neboli obmedzené v tom, aby rodinný dom užívali. Žalobkyňa 1/ v dome prespávala vždy, keď prišla navštíviť matku, alebo iných príbuzných v Z., obe žalobkyne aj v súčasnosti majú v dome uskladnených väčšinu svojich vecí a to tak v maminom byte ako aj v pivničných priestoroch. Väčšinu svojich vecí si žalobkyne odniesli až minulý rok, keď sa dohodli, že im žalovaný vyplatí ich spoluvlastnícke podiely. Kľúče od domu mali obe žalobkyne a to najmä z dôvodu, že do septembra 2018 v dome bývala matka strán sporu, ktorú žalobkyne chodili navštevovať. Táto skutočnosť je v rozpore s tvrdením žalobkýň, že nehnuteľnosti užíval v celosti len on sám. K výmene zámkov došlo až v lete 2020 po tom, čo matka darovala celý svoj spoluvlastnícky podiel žalovanému do jeho výlučného vlastníctva a súrodenci si v jeho neprítomnosti potom chodili do jej bytu brať veci, o ktoré mali záujem. V rokoch 2018 - 2019 bol žalovaný spoluvlastníkom nehnuteľností v podiele 1, od januára 2020 v podiele 3/4, pričom žalovaný tvrdí, že v celom tomto období dom neužíval vo väčšom rozsahu ako bol jeho podiel. V roku 2012 si prerobil a zariadil časť podkrovia domu, kde má izbu, kuchyňu a kúpeľňu s WC. Trojizbový byt na I. nadzemnom podlaží v žalovanom období neužíval vôbec, z ostatných častí používa len vstupnú chodbu a schodisko. K záhrade mali obe žalobkyne prístup taktiež kedykoľvek.

35. Svedok vo svojej výpovedi potvrdil, že žalobkyne nemali zakázaný vstup do nehnuteľností, do rodinného domu sa nedostali až po tom, čo žalovaný vymenil v lete 2020 na dome zámky a o užívanie podkrovia a ostatných častí rodinného domu, záhrady a príslušených pozemkov však nemali záujem. Zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX je zrejmé, že podkrovie - manzardka o výmere XX,XX m² (pôvodná manzardka, chodba, kuchyňa a sociálne zázemie, povalový priestor). Podkrovie bolo v roku 2012 prerobené na obytné. Z obhliadky je zrejmé, že prízemie rodinného domu sa neužíva z titulu stavebno - technického podlažia, je nutná oprava deštrukcie základov rodinného domu. Zdroj tepla je plynový kotol, rok 2010, ohrev TUV je v zásobníku rok 2015, prízemie je lokálne vykurované pieckou na PP, podkrovie je pod rekonštrukciou rok 2012, pôvodná ostala jedna izba, ostatné priestory využívané ako kúpeľňa a kuchyňa sa rekonštruovali. Podlažie sa zateplilo, do podlahovej plochy podlažia sa nezahŕňa plocha povalového priestoru, kde nie je dosiahnutá požadovaná výška 1,30m. v kúpeľni je situovaný sprchový kút, keramické umývadlo a WC kombi. V kuchyni je mini kuchynská linka, nerezový dres a dvojplátňička. Podlažie je centrálné vykurované. Nebolo sporným, že žalovaný podkrovie užíval ani to, že ako prístup k podkrovnému bytu využíval spoločné priestory rodinného domu a to chodbu a schodisko. Zároveň však nebolo žalobkýňami ničím preukázané, že takého užívanie spoločných priestorov zo strany žalovaného zabraňovalo žalobkýňam, aby ich užívali tiež. Do mája roku 2020 bol žalovaný spoluvlastníkom 1/4 z výmery rodinného domu (59,9m² + 122,45m² + 78,02m² = 260,37m² podľa znaleckého posudku č. 180/2020), čo predstavuje 65,09m², pričom ide o podiel, ktorý je ideálny a nie je možné ho polohovo určiť. Podielové spoluvlastníctvo predstavuje vlastnícky vzťah rôznych osôb (fyzických, právnických aj štátu) k určitej nezameniteľnej a nerozdelenej konkrétnej hmotnej veci, vyjadrený určenou výškou podielov (zlomkom alebo percentom), ktorý je hlavným kritériom miery účasti spoluvlastníka na právach a povinnostiach zo spoluvlastníckeho vzťahu. Spoluvlastnícky podiel však nemožno chápať tak, že vyjadruje mieru, v akej je spoluvlastník výlučným vlastníkom reálnej časti veci. U podielových spoluvlastníkov ide o tzv. "ideálny" podiel na spoločnej hnutelnej alebo nehnuteľnej veci. To však nevylučuje, aby sa spoluvlastníci navzájom dohodli o reálnom podiele na užívaní spoločnej veci. Platný právny poriadok nepozná tzv. reálne (delené) spoluvlastníctvo, t.j. také, pri ktorom by z titulu spoluvlastníctva patrilo jednotlivým spoluvlastníkom právo výlučne disponovať určitou, reálne oddelenou časťou veci. Na to, aby podieloví spoluvlastníci mohli nakladať s jej reálnou časťou, sa vyžaduje, aby spoluvlastníctvo k veci bolo zrušené niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 141 a 142. Dovtedy totiž nie je známe, komu zo spoluvlastníkov patrí tá ktorá časť spoločnej veci.

36. K užívaniu podkrovia žalovaným nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu žalobkyne ničím súdu nepreukázali, že takého užívanie zo strany žalovaného zabraňovalo žalobkýňam, aby ho užívali tiež. Nebolo sporným, že žalovaný cca od roku 2012 užíval podkrovie spoločnej nehnuteľnosti o výmere 78,02m², avšak zo svedeckej výpovede U. M. súd zistil, že žalovaný žalobkýňam v užívaní podkrovia nikdy nebránil, avšak ony o takéto užívanie po istom čase neprejavovali záujem. Spočiatku teda chodili aj do podkrovia. V tomto kontexte súd zopakuje už vyššie uvádzaný záver, že pokiaľ spoluvlastník spoločnej nehnuteľnosti užívať nechce nárok v zmysle § 137 ods. 1 OZ nie je daný. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takom prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu (uznesenie NS SR z 27.10.2010, sp. zn. 6Cdo 184/2010).

37. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobkyne neunesli dôkazné bremeno, ktoré ich v spore zaťažovalo ani k tretiemu zákonnému predpokladu priznania žalovaného nároku a to, že neužívanie veci v rozsahu podielov žalobkýň bolo dôsledkom ich užívania žalovaným. Z vykonaného dokazovania bolo totiž nepochybne preukázané, že žalobkyne o užívanie spoločných nehnuteľností tak rodinného domu ako príslušných pozemkov - záhrad v rozsahu svojich podielov v rozhodnom období t.j. od 20.01.2018 do 20.01.2021 nemali záujem, ani takýto záujem neprejavovali a to z dôvodov súdom uvádzaných v texte vyššie. Vo svojej svedeckej výpovedi to súdu potvrdil aj vypočutý svedok. Nárok na náhradu za užívanie podielu žalobkýň je však daný len vtedy, ak žalobkyne v spore preukážu, že chceli spoločné nehnuteľnosti užívať, ale bolo im v tom zo strany žalovaného bránené. V danom type sporu je nutné zohľadňovať aj samotné stanovisko neužívajúceho spoluvlastníka, či vôbec chcel resp. chce tieto spoločné nehnuteľnosti užívať, ale z nejakého dôvodu nemôže (kedy mu náhrada podľa § 137 ods. 1 OZ vždy patrí), alebo tieto nehnuteľnosti užívať ani nechce, kedy nárok na takúto náhradu daný nie je. Pretože pokiaľ spoluvlastník spoločné nehnuteľnosti užívať nechce, nárok v zmysle § 137 ods. 1 OZ nie je daný. V spore bolo preukázané, že v lete 2020 žalovaný po tom, čo nadobudol spoluvlastnícky podiel od svojej matky a stal sa tak podielovým spoluvlastníkom v podiele 3/4 u predmetných nehnuteľností vymenil zámky na nehnuteľnosti, avšak z dokazovania zároveň vyplynulo, že žalobkyne tam prestali chodiť už predtým a to z dôvodu narušených súrodeneckých vzťahov. Súd mal z výsledkov vykonaného dokazovania v čase rozhodujúcom pre posúdenie opodstatnenosti žaloby nesporne preukázaný spoluvlastnícky vzťah medzi sporovými stranami, užívací vzťah medzi sporovými stranami však v spore preukázaný nebol. Sporové strany nikdy ako podieloví spoluvlastníci spoločné nehnuteľnosti sústavne neužívali. Od roku 2008 kedy ich nadobudli do podielového spoluvlastníctva v nehnuteľnostiach žili a užívali ich žalovaný a matka strán sporu. Žalovaný sa bránil a tvrdil, že spoluvlastníci neboli z užívania nehnuteľností vylúčení, pretože on im nikdy v prístupu do nehnuteľností nebránil, mohli ich užívať a to aj v období, keď matka bola už v domove dôchodcov. Skutočnosť, že žalobkyne nehnuteľnosti neužívali v dôsledku konania žalovaného žalobkyne 1/ a 2/ nepodložili žiadnym dôkazom, nepredložili súdu taký dôkaz, ktorý by preukázal skutočnosť, že žalobkyne 1/ a 2/ mali v úmysle nehnuteľnosti užívať (k tomu viď napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/10/2021 z 07.12.2021).

38. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pojem „voľné“ hodnotenie dôkazov znamená, že žiadny dôkaz nemá predpísanú dôkaznú hodnotu a silu. Ani listinné dôkazy nemajú v tomto smere žiadne osobitné postavenie. Zásada voľného hodnotenia dôkazov ďalej znamená, že dôkazy a všetky skutočnosti, ktoré počas konania vyšli najavo, sudca hodnotí podľa svojho subjektívneho vnútorného presvedčenia objektivizovaného tým, že toto presvedčenie, resp. jeho výsledok musí byť v súlade s prírodnými zákonmi, pravidlami logického myslenia a skúsenostnými poznatkami. Voľné hodnotenie teda neznamená svojvoľné, ale ide o silne logický proces s veľmi jasnými pravidlami. Rozhodnutie súdu musí byť v súlade s objektívnymi skutočnosťami a založené na starostlivom zvážení všetkých zistených skutočností. Podstatné je pritom vnútorné presvedčenie podopreté logickými hodnotiacimi úvahami. Výsledkom voľného hodnotenia dôkazov je potom objektivizované vnútorné presvedčenie, či určité skutkové tvrdenie bolo dokázané alebo nie. Mieru dôkazu, teda úroveň kvality, v akej musia byť rozhodujúce skutkové okolnosti preukázané, určuje základné pravidlo stanovené tak, že sudca má považovať za dokázané len tie skutočnosti, ktorým na základe slobodného vnútorného presvedčenia prizná hodnotu pravdivosti. Hodnotu pravdivosti dosahujú iba skutočnosti, ktorých možnosť pravdepodobnosti zodpovedá praktickej istote, pričom praktickou istotou je pravdepodobnosť na hranici istoty nepripúšťajúca, resp. vylučujúca rozumné pochybnosti (Macur J., Postmodernismus a zjišťování skutkového stavu v civilním soudním řízení, Brno MU 2001 s. 145, 147, 168-171, uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 3459/2013 z 08.01.2014, Lavický P., Důkazní břemeno v civilním řízení soudním, Praha Leges 2017, s. 36). Pri rozhodnutí vo veci dokazovaná skutočnosť musí byť natoľko pravdepodobná, že nielen sudca, ale ani žiadny rozumný, uvedomelý, skúsený a svedomitý človek nebude môcť o nej pochybovať, t.j. musí byť dokázaná v už uvedenej pravdepodobnosti hraničiacej s istotou, nepripúšťajúcou rozumné pochybnosti. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že skutkový záver, ktorý sudca urobí o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom k zisteniam získaným z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného presvedčenia sudcu a jeho logického myšlienkového postupu.

39. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. „Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka.“ (uznesenie NS SR, sp. zn. 6 M Cdo 17/2010 zo dňa 28.03.2012). Sporové konanie je ovládané hlavne princípom prejednávacím a princípom kontradiktórnosti, ktoré predurčujú, že ťarchu a zodpovednosť za výsledok konania nesú najmä strany sporu. Medzi povinnosťmi procesných strán v sporovom konaní patrí predovšetkým tvrdenie rozhodných skutočností a navrhovanie dôkazov (tzv. povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť), ktorými poskytujú informácie potrebné pre rozhodnutie. Treba mať ale na pamäti, že každé skutkové tvrdenie a každý navrhnutý dôkaz musí najprv vychádzať z vlastnej vedomosti účastníka o jeho existencii a obsahu.

40. Splnenie dôkaznej povinnosti ešte neznamená unesenie dôkazného bremena, ak splnenie tejto povinnosti nevedie k preukázaniu jej tvrdení. Ak teda účastník konania, ktorý splnil povinnosť tvrdenia i povinnosť dôkaznú, navrhnutými i vykonanými dôkazmi nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, znáša procesnú zodpovednosť a teda neunesenie tzv. dôkazného bremena. Procesný neúspech v spore postihuje v sporovom konaní toho, kto neunesol dôkazné bremeno jednak neoznačil potrebné dôkazy, alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané. Dôkazné bremeno postihuje vždy toho, kto niečo tvrdí, teda spravidla žalobcu. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že žalobkyne 1/ a 2/ dôkazné bremeno neunesli, keď nepreukázali pravdivosť svojich tvrdení o tom, že v rozhodnom období predmetné nehnuteľnosti neužívali z dôvodu, že im nebol zo strany žalovaného umožnený vstup na predmetné nehnuteľnosti, keď žalovaný v rodinnom dome vymenil zámky a predmetné nehnuteľnosti v celosti užíval počas celého rozhodného obdobia a preto im patrí náhrada za neužívanie ich spoluvlastníckeho podielu každej v sume 2.700,- eur s príslušenstvom. Pre neunesenie dôkazného bremena a nepreukázanie zákonných predpokladov pre priznanie nároku podľa § 137 ods. 1 OZ súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

41. Keďže súd dospel k záveru, že základ nároku nie je daný, nezaoberal sa ďalej spornou výškou žiadanej náhrady za neužívanie spoločnej veci ani námietkou premlčania, ku ktorej sa však vyjadril pri predbežnom právnom posúdení a identicky s tým má za to, že ide o nárok, ktorý vyplýva z § 137 ods. 1 OZ v spojení s § 123 OZ, toto právo je nepochybne majetkovej povahy a premlčuje sa v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ. Tento nárok nemožno kvalifikovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/149/99, 4Cdo/55/2009). Z uvedeného dôvodu nie je námietka premlčania dôvodná.

42. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP (1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania, o ich výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 CSP. Dôvody pre aplikáciu § 257 CSP súd v spore nezistil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Prievidza v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).